

Lidé ze severu

sepsal

Ahmad Ibn Fadlan

roku

921

Úvod

Archeologie je jedním z nejpodivuhodnějších oborů lidského bádání. Kousek po kousku objevují se před zraky vědců dávno zapomenutá místa, osoby a události, pomáhající nám objasnit dávnou historii naší planety. Nejen však z kostí, střepů a kamenů skládá se dohromady mozaika zašlých událostí.

I v knihovnách a archivech při dlouhých hodinách bádání nacházejí muži i ženy fascinující popisy událostí a příběhů dávno minulých, příběhy lidí z masa a krve, příběhy děsu, odvahy i dobrodružství.

Historie jednoho z nejpodivuhodnějších příběhů, tzv. Ibn-Fadlánova rukopisu počíná se na počátku 19. století. V arabském zeměpisném slovníku ze 13. století našly se některé odkazy na tento rukopis. Další zlomek byl objeven v Rusku roku 1817, některé fragmenty byly citovány v dílech středověkých autorů. Roku 1878 byly v pozůstalosti sira Johna Emersona nalezeny další dva rukopisy, které obsahovaly podstatnou část příběhu a konečně r. 1934 v klášteře Xymos poblíž Soluně v Řecku byl nalezen poslední text psaný středověkou latinou, který doplnil už známé části a obohatil je o další pasáže.

Všechny tyto drobné i větší části ocitly se roku 1951

na stole jednoho universitního profesora v Norsku. Po mravenčí práci předložil tento vědec roku 1957 příběh muže jenž roku 921 vydal se na cestu a zažil a zaznamenal svá podivuhodná dobrodružství mezi polodivokými kmeny Vikingů.

Ibn Fadlánův rukopis je nejstarším známým líčením života Vikingů a jejich společnosti očitým svědkem. Je to mimořádný dokument popisující v živých barvách události, jež nastaly před více než tisíci roky.

A já vám chci tento příběh vyprávět, aby i vám byly odhaleny události, jež se skutečně udály a jichž byl autor očitým svědkem. Snad mi bude odpuštěno, že jsem některé části vypustil a některé naopak doplnil. Nicméně hlavní události jsou zachovány tak, jak je před 1082 lety zažil Ahmad Ibn Fadlán.

Musíme se zmínit o Ibn Fadlánovi, muži jehož jasný hlas k nám hovoří přes závoj věků. Byl vzdělaný, mladý, a zjevně úspěšný. Snad proto byl vybrán jako vyslanec ke slovanským kmenům. Zajímal se o každodenní podrobnosti života lidí, o jejich názory a víru. Každé jeho slovo zní pravdivě a objektivně, ve svém vyprávění se nikdy nenechává unést emocemi, navíc jeho mnohé poznatky byly mnohokrát ověřeny archeologickými

nálezy nebo popisy z pera nezávislých autorů.

A tak právě kvalita jeho absolutní pravdomluvnosti činí jeho vyprávění tak zajímavým a hrůzostrašným. Otevřeme nyní stránky Fadlánova rukopisu a staňme se jejich prostřednictvím svědky dávno prožitých událostí.

Dodatek: Mlžní netvoři

Jednou z nejspornějších a nejobtížnějších větví lidského rodokmenu je ta, která se obvykle označuje jako „neandertálský člověk“.

Podle starších badatelů se předpokládalo, že vymizel před asi 35 000 roky a byl nahrazen kromaňonským člověkem. Nedávné přezkoumání jeho kosterních pozůstatků zásadním způsobem pozměnilo pohled na jeho netvorný a pololidský vzhled a způsob života. Jeho kultura je charakterizovaná opracováním kamene vysokého stupně, byl prvním z našich předků, který pohřbíval své mrtvé rituálně. Ve Švýcarsku je svatyně jeskynního medvěda, tvora zbožňovaného, uctívaného, ale též pojídaného. V jeskyni Šanidar byl neandertálec pohřben s květinami v hrobě. Tyto a další nálezy nás opravňují k tomu, abychom pozměnili svůj pohled na tuto větev našeho rodu.

Celkové přehodnocení neandertálského člověka se časově shoduje se znovuobjevením Ibn Fadlánova rukopisu setkání s mlžnými netvory; jeho popis těchto tvorů naznačuje anatomii neandertálců a vyvolává otázku, zda tento typ člověka skutečně zmizel ze země před mnoha tisíci roky, nebo zda tito ranní lidé přežili do historické doby.

Ale je na každém z nás, jaký obrázek si na tento problém uděláme a každý může zaujmout jakýkoliv postoj, s nímž se vnitřně ztotožní.